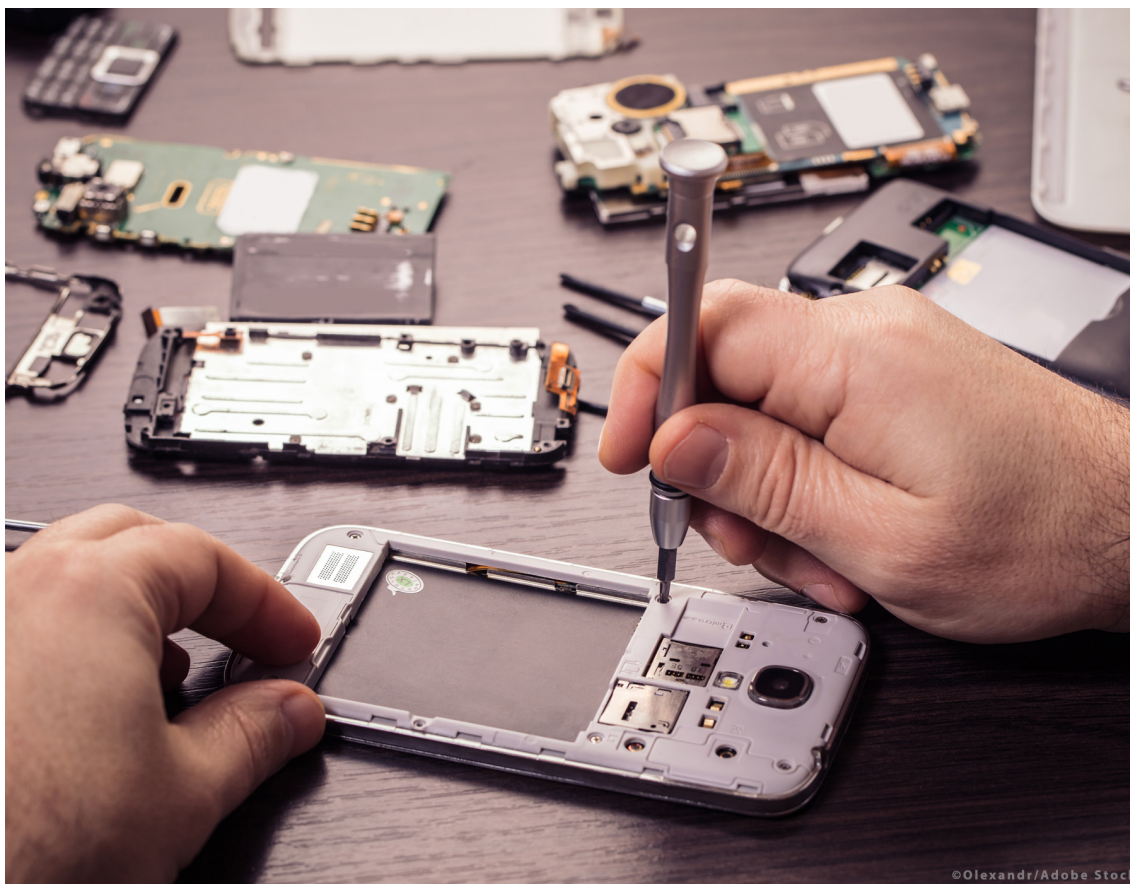

Kuidas edendada säästvat tarbimist?

Parlament nõuab uusi meetmeid, et edendada parandamise ja korduvkasutust ning toetada kasutatud toodetega tegelevaid ettevõtjaid ja kohalikke remonditöökodasid.

©AdobeStock/Olexandr

25. novembril 2020 võttis parlament vastu resolutsiooni, milles pakutakse välja mitu konkreetset meetet säästva tarbimise edendamiseks Euroopa ühtsel turul, sealhulgas „õigus parandamisele“.

Tsitaat: „Peame lõpetama toodete enneaegse vananemise, lisades selle ebaausate kaubandustavade musta nimekirja ja muutes seadusest tuleneva garantii kestuse

proportsionaalseks toote eeldatava kasutusajaga, kehtestades tegeliku õiguse toote parandamisele ning tagades selge ja järjepideva teabe toodete vastupidavuse ja parandatavuse kohta ja kohustusliku märgistuse... Lisaks peame kasutama ära uusi tehnoloogiaid, et kiirendada ringmajanduse loomist.“

Miks on oluline säästvat tarbimist soodustada?

Kestlikumat ühtset turgu käsitlevas raportis, mille koostas fraktsiooni Verts/ALE Prantsusmaalt valitud liige [David Cormand](#), märgitakse, et ELi ületarbimise päev ehk päev, mil kontinendi ökoloogiline jalajälg ületas planeedi ökosüsteemide suutlikkuse, oli 2019. aastal 10. mai, mis tähendab, et kui kõik tarbiksid nii palju kui eurooplased, oleks inimeste vajaduste rahuldamiseks vaja 2,8 planeeti Maa.

Samuti öeldakse raportis, et praegune kavandatud vananemise süsteem, puudulik juurdepääs varuosadele ning puudulik teave garantiide ja parandusvõimaluste kohta ajendab inimesi toodete parandamise asemel ostma uusi tooteid. Umbes 59% tarbijatest ei tea, et minimaalne seaduslik garantiiaeg on ELis kaks aastat.

Lisateave [ringmajanduse tähtsuse ja kasu kohta](#).

Arvandmed Eurooplaste suhtumise kohta taaskasutamisse ja parandamisse

On üsna selge, et nõudlus toodete kestlikkuse järele on levinud. Eurobaromeetri uuringu kohaselt püüab [77%](#) eurooplastest tooteid enne uute ostmist parandada ja [komisjoni 2018. aasta käitumisuuringu](#) kohaselt ostavad tarbijad toodet kolm korda suurema tõenäosusega, kui see on märgistatud vastupidava ja parandatava tootena. Umbes [79%](#) ELi kodanike arvateks tuleks digiseadmete tootjatelt nõuda, et seadmete üksikuid osi saaks lihtsamalt parandada või asendada.

Faktid ja arvud [ELi jäätmekäitluse kohta](#).

Kuidas soovib parlament saavutada säästvat tarbimist?

Raporti põhiteema on üleskutse kehtestada tõeline „**õigus parandamisele**“. Parandustööd peaksid olema lihtsad ja taskukohased. Parlamendiliikmed soovivad paremat juurdepääsu parandusteabele, koduste parandustööde edendamist, kohalike sõltumatute remonditöökodade toetamist ja toote parandustööde garantiiga hõlmamist. Samuti soovivad nad lahendada probleemi, mis on seotud intellektuaalomandi õigustega, mille kohaselt on parandamise õigus ainult projekteerijal või levitajal.

Lisaks nõuavad nad õigusakte **märgistamise** kohta, et teavitada toote vastupidavusest ja parandatavusest.

Peale selle soovivad parlamendiliikmed edendada **korduskasutamise kultuuri**. Et tarbijad saaksid kasutatud tooteid usaldada, on vaja läbipaistvust ja toodete seisukorda kinnitavaid garantiisid. Parlamendiliikmed pooldavad rentimisel põhinevaid ärimudeleid, kuid soovivad neid pikaajalise elujõulisuse tagamiseks põhjalikult uurida.

Parlamendiliikmed soovivad kasutada kestliku turu edendamiseks **digitehnoloogiat**, luues ühise andmebaasi ja tootepassi, mis võimaldavad tooteid ja nende osi kogu väärtusahela ulatuses paremini jälgida, teabevahetust tootjate ja tarbijate vahel ning tõhusamat turujärelevalvet. Põhjaliku analüüsi abil saab otsustada, kas teatav tehnoloogia on keskkonnasõbralik kogu olelusringi jooksul alates tooraine hankimisest ja ringlussevõetud tooraine korduskasutusest kuni lõppkäitluseni, sealhulgas tootmine, transport ja kasutamine.

Nad märgivad ära ka võimaliku tagasipõrkeefekti, mis tekib siis, kui tõhususe kasv muudab toote või teenuse odavamaks ning hoogustab seeläbi tootmist ja tarbimist.

Raportites nõutakse, et avaliku sektori asutused, mis moodustavad 16% ELi SKPst, oleksid eeskujuks ning eelistaksid **avalikes hangetes** väikesi, kohalikke ja kestlikke ettevõtjaid.

Samuti soovivad parlamendiliikmed vastutustundlikumat **reklaami**, muu hulgas reegleid isikustatud reklaamide jaoks isikuandmete kogumise kohta ja rohepesu kohta, mis tähendab, et toodet esitatakse keskkonnahoidlikuma, kui see tegelikult on.

Loe rohkem [ELi meetmetest rohepesu keelustamiseks](#).

Lisateave

[Menetlusdokumendid](#)
[IMCO](#)